

ВИДАННЯ
“УКРАЇНСЬКЕ МІСТО”

№ 79

жовтень 2011

АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ

Читайте в номері:

АМУ: хроніка, події, коментарі	3
Життя українських міст	8
“ДІАЛОГ”	13
Консультації спеціалістів	16
Місцеве самоврядування за кордоном	18
Актуальна тема	22

У Києві 25-26 жовтня проходило засідання фахової Секції АМУ «Охорона здоров'я»

с.13

Досвід впровадження місцевого економічного розвитку в Канаді

с.18

Реформа адміністративних послуг таки не за горами?

с.22

Директор видання: Маргарита Юрченко

Експерти: Мирослав Пітцик
Вікторія Сидоренко

04053, Україна, Київ,
вул. Артема, 73, 11 поверх
тел. (44) 486 2878, факс (44)486 2812

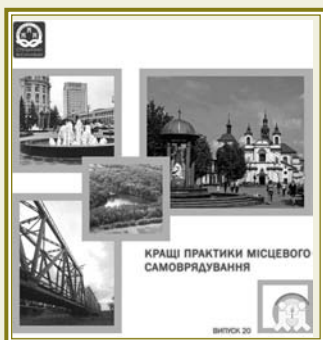
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ 3326 від 26.06.1998

Видання здійснене в рамках Проєкту USAID ДІАЛОГ, який спільно впроваджується Агентством США з міжнародного розвитку та Асоціацією міст України. Впровадження проєкту стало можливим завдяки підтримці американського народу, здійсненій через Агентство США з міжнародного розвитку.

Зміст не обов'язково відображає думку USAID або Уряду США.

АНОНС ПОДІЙ

10-11 листопада	<p>Засідання Секції АМУ з питань освіти в Запоріжжі</p> <p>Захід проводиться в рамках проекту USAID «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування України» (ДІАЛОГ), який реалізує Асоціація міст України. Мета - обговорення необхідних законодавчих змін у сфері освіти та обмін досвідом.</p>
15-16 листопада	<p>Форум місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Києві</p> <p>Захід за участі представників міст-членів АМУ та канадських експертів проводиться в рамках спільного проекту АМУ та Федерації Канадських муніципалітетів «Місцевий економічний розвиток міст України».</p>
16-17 листопада	<p>Засідання Спілки секретарів місцевих рад АМУ в Києві</p> <p>Захід проводиться в рамках проекту USAID «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування України» (ДІАЛОГ), який реалізує Асоціація міст України. На засіданні планується обговорити проект Державного бюджету на 2012 рік в частині показників місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин, нове земельне і містобудівне законодавство.</p>
22-23 листопада	<p>Засідання Секції АМУ з питань житлово-комунального господарства у Вінниці</p> <p>Захід проводиться в рамках проекту USAID «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування України» (ДІАЛОГ), який реалізує Асоціація міст України. Учасники обговорять необхідні зміни у законодавстві у сфері житлово-комунального господарства, проблеми тарифної політики, а також обмінюються досвідом..</p>

„Кращі практики місцевого самоврядування” випуск №20, Київ – 2011

У збірці представлено кращий досвід органів місцевого самоврядування в управлінні міським господарством, реалізації соціальних проектів, а також приклади ефективного управління. Разом з вітчизняними практиками читачам пропонуються матеріали зарубіжного інноваційного досвіду.

Видання є посібником, корисним для практиків місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, фахівців муніципальних служб.

Всі матеріали видання доступні на веб-сторінці Асоціації міст України та громад за адресою: www.auc.org.ua.

Засідання фінансистів відбулося у Львові

Засідання, яке проходило 6 та 7 жовтня, організоване Асоціацією міст України в рамках реалізації проекту USAID «Ініціатива захисту прав та представлення інтересів місцевого самоврядування України» (ДІАЛОГ) та у співпраці з Львівською міською радою і Асоціацією фінансистів України.

До Львова з'їхалися фінансисти з 25 міст України, зокрема Вінниці, Дніпропетровська, Черкас, Харкова, Чернівців, Луцька, Ужгорода, Чернігова, Тернополя, Івано-Франківська, Хмельницького, Рівне та інших, а також представники Координаційного центру з впровадження економічних реформ при Президенті України, Міністерства фінансів України та Головного фінансового управління Львівської обласної державної адміністрації.

Головною метою зібрання було обговорення проекту Державного бюджету України на 2012 рік в частині місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин, обмін досвідом у вирішенні проблемних питань щодо зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування.

Відкрила засідання президент Асоціації фінансистів України, заступник Харківського міського голови – директор Департаменту бюджету і фінансів Харківської міської ради Т. Таукешева. В своєму виступі вона зазначила, що головним завданням є вироблення пакету чітких пропозицій до Уряду та Парламенту не тільки щодо покращення показників місцевих бюджетів в проекті Держбюджету на 2012 рік, а й щодо корекції бюджетного законодавства з метою посилення фінансової автономії місцевого самоврядування.

Учасників зібрання привітав Львівський міський голова А. Садовий, який наголосив на нагальній необхідності реформування між-

бюджетних відносин в Україні та зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування.

Після закінчення офіційної частини експерт Проекту ДІАЛОГ О.Слобожан презентував аналіз проекту Закону України «Про державний бюджет України на 2012 рік» в частині місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин.

Заступник директора Департаменту місцевих бюджетів та інвестицій Міністерства фінансів України Г.Маркович інформувала про роботу Міністерства щодо визначення показників місцевих бюджетів та обсягів і напрямів міжбюджетних трансфертів, окремо зупинившись на результатах роботи Міжвідомчої

робочої групи з питань розвитку місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин (діє на базі Мінфіну за розпорядженням Прем'єр-міністра України).

Представник Координаційного центру з упровадження економічних реформ при Президенті України С. Марченко в своїй доповіді щодо результатів діяльності тематичної робочої групи Комітету з економічних реформ за напрямом «Регіональний розвиток та реформа міжбюджетних відносин» наголосив, що пропозиції озвучені під час засідання і подані Асоціацією міст України будуть обов'язково розглянуті на предмет включення до Національного плану реформ Президента України.

Під час загальної дискусії було напрацьовано пакет пропозицій до органів державної влади.

На другий день роботи засідання фінансисти обмінялися досвідом щодо зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування. О. Ішук, Директор департаменту фінансової політики Львівської міської ради, розповів про здійснення місцевих запозичень та управління борговими зобов'язаннями. О.Федоренко, заступник директора Депар-

таменту бюджетної політики Черкаської міської ради, презентувала досвід запровадження стандарту надання пільг по податках. Н.Луценко, директор Департаменту фінансів Вінницької міської ради, – цільові фонди міської ради як додаткове джерело наповнення місцевого бюджету.

Всі учасники засідання відмічали важливість таких зустрічей для вироблення спільного бачення шляхів розв'язання проблем місцевих бюджетів і підготовки пропозицій Асоціації міст України щодо зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування.

В Одесі працювала Секція юристів міських рад АМУ

22 юристи міських рад з 20 міст 10 областей переважно Центру і Півдня України 20-21 жовтня зібралися в Одесі. Засідання Секції проводилося в рамках Проекту USAID «ДІАЛОГ», який реалізує Асоціація міст України.

Головна мета засідання – обговорення розроблених в рамках Проекту ДІАЛОГ законопроектів: «Про внесення змін до Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» (про фракції), «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування України» (про відповідальність) та проекту концепції законопроекту про статус сільських, селищних, міських голів. Ці документи презентував учасникам засідання директор Аналітичного центру АМУ В.Пархоменко. Висловлені практиками важливі зауваження та корективи будуть запропоновані розробникам до врахування в подальшій роботі над законопроекта-

ми.

Учасники засідання, заслухавши доповідців з міст Кривого Рога та Херсона, обмінялися досвідом практичного застосування у роботі міських рад прийнятих у 2011 році нових законів «Про доступ до публічної інформації»,

«Про безоплатну правову допомогу», «Про за-
сади запобігання і протидії корупції». Вони

також розглянули правові проблеми, що ви-
никають у сфері проходження служби в орга-
нах місцевого самоврядування, висловивши
окремі пропозиції до вдосконалення Закону
України «Про службу в органах місцевого са-
моврядування».

Детальну презентацію досвіду юридичного
департаменту Одеської міської ради у вирі-
шенні питань правового забезпечення орга-
нів місцевого самоврядування міста зробила
його керівник М. Єремєєнко. Начальник відді-
лу цього департаменту, голова Секції юристів
міських рад Асоціації Д. Бурдін ознайомив
колег з інших міст з нещодавно прийнятим
Статутом міста Одеси.

Триває підготовка до Чемпіонату Європи з футболу 2012 року серед команд мерів міст Європи

10 жовтня у м. Городок Львівської області зустрілися футбольні команди україн-
ських та польських мерів. Товариський матч завершився внічию з рахунком 2:2.

Після матчу відбулося засідання Спільного Оргкомітету Асоціації міст Польщі та Асоціації міст України, на якому було вирішено ряд ключових питань щодо проведення Чемпіонату Європи з футболу 2012 року серед команд мерів міст Європи.

Футбольні змагання між командами муніципалітетів європейських країн традиційно проводяться в країнах, які приймають Чемпіонат Європи з футболу. У 2012 році відповідно такі змагання мають пройти в Україні та Польщі. На попередньому чемпіонаті, який проходив в Австрії у 2008 році, команда міських, селищних, сільських голів з нашої країни здобула третє місце. Перше місце тоді посіла команда бургомістрів з Німеччини, друге – команда мерів з Італії.

Співголови Оргкомітету Чемпіонату 2012 - капітани команд Польщі мер Тихова Анджей Дзюба та України Чернігівський міський голова Олександр Соколов підписали спільний документ, яким узгодили умови проведення Чемпіонату.

Так, футбольні змагання команд європейських муніципалітетів проходять з 15 по 21 травня 2012 року. Місцем гри у Польщі визначено регіон Катовіце, в Україні - Київську область.

Члени оргкомітету погодили склад команд

та порядок проведення заміни футболістів. Загальна кількість членів команди не може перевищувати 20 осіб, з яких 16 - гравці. На полі гратимуть по 7 футболістів від кожної збірної, один з яких воротар. Кількість заміни під час гри не обмежується.

Членами збірних команд міських голів можуть бути мери міст та їх заступники. Допустимий вік заступників – не менше 40 років, при цьому їх кількість не може перевищувати 50 відсотків складу команди.

Також визначено розмір футбольного поля - 30 x 60 м та воріт - 5 x 2 м. Кожний футбольний матч (від першої відбіркової гри до фіналу) буде складатися з двох таймів по 30 хвилин.

Найближчим часом почнеться реєстрація заявок від команд мерів на участь в Чемпіонаті.

Принадно Асоціація міст України висловлює подяку Городоцькому міському голові Савці Миколі Володимировичу за сприяння в організації засідання Оргкомітету та проведенні товариського матчу.

В Україні пройшов Європейський тиждень місцевої демократії

Україна разом із 46 державами-учасницями Ради Європи вже вчетверте взяла участь у проведенні Європейського тижня місцевої демократії (ЄТМД)

– спільної ініціативи Конгресу місцевих та регіональних влад Ради Європи та Європейського комітету з питань місцевої та регіональної демократії.

Цього року головною темою ЄТМД були права людини на місцевому рівні. Ініціатори тижня прагнуть підкреслити значимість прав людини як основного компоненту місцевої демократії та виховати культуру поваги прав людини в усіх громадах Європи.

Українські міста активно підтримали ідею ЄТМД та провели у своїх громадах низку заходів. АМУ отримала відповідну інформацію з міст Вільногірськ, Дніпрорудне, Теплодар, Ізмаїл, Чернівці, Одеса, Коростень, Кременчук, Синельникове, Барвінкове, Біла Церква, Переяслав-Хмельницький, Львів, Кам'янець-Подільський, Борислав, Нововолинськ, Луцьк, Острогор, Сімферополь, Брянка, Вознесенськ, Тернопіль, Черкаси, Жмеринка, Куп'янськ, Дніпродзержинськ, Сєвєродонецьк, Чугуїв, Красноармійськ, Хмельницький, Євпаторія, Володимир-Волинський, Алушта, Херсон, Тернівка, Кузнецовськ, Ромни, Червоноград, Макіївка, Миколаїв, Бориспіль, Дубно, Прилуки, Красноперекоськ та інших. Переважно заходи відбувалися 10-16 жовтня, але деякі міста проводили їх впродовж вересня і жовтня.

У рамках ЄТМД відбулися круглі столи, лекції, семінари, «дні відкритих дверей» у місцевих радах, єдині дні інформування населення, зустрічі міських голів, їх заступників та секретарів рад з молоддю, засідання молодіжних та громадських рад, громадські слухання, тематичні виставки, творчі конкурси серед дітей та

молоді, вікторини, цикли радіопрограм, інші просвітницькі заходи про місцеву демократію та права людини.

Так, наприклад, у Бориславі (Львівська область) підсумком ЄТМД став день відкритих дверей в міській раді та виконкомі для президентів учнівських парламентів міських шкіл та їх заступників. Зважаючи на теми, які піднімалися під час дискусій, міська влада запропонувала президентам учнівських парламентів сформулювати свої пропозиції щодо покращення життя у рідному місті та подати їх у міську раду.

У Куп'янську (Харківська область), зокрема, проведено конференції, які підкреслили освітнє та історичне значення прав людини, тренінг «Рівний – рівному», тематичні виступи агітбригад з метою ознайомлення молоді з демократичними нормами та залучення її до суспільного життя.

В Красноперекоську (Автономна Республіка Крим) проведено класні години зі школярами та відеолекторії на тему: «Ваші права», дискусії «Толерантні відносини в підлітковому середовищі», «Культура добросусідства», форум Красноперекоської міської ліги активістів ради старшокласників тощо.

На підтримку Європейського тижня місцевої демократії Асоціація міст України проведе 15-16 листопада 2011 року в м. Київ Форум місцевого самоврядування з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Захід відбудеться в рамках проекту «Місцевий економічний розвиток міст України», який реалізується у партнерстві з Федерацією канадських муніципалітетів за фінансовою підтримки уряду Канади, наданої через Канадське агентство міжнародного розвитку та ФКМ.

Дякуємо всім, хто долучився до реалізації важливої європейської ініціативи!

КИЇВ

Міська влада фінансово підтримує ОСН

Комісія Київської міської ради з питань місцевого самоврядування затвердила Програму розвитку органів самоорганізації населення (ОСН) на 2012-2016 роки. Один з важливих напрямів цієї програми - проведення конкурсів серед органів самоорганізації населення. Цікаві ініціативи та проекти ОСН отримають фінансове сприяння міської влади для втілення їх в реальність. Конкурс на кращий проект ОСН проводитимуть спільно Комісія Київради та Головне управління внутрішньої політики КМДА. Таким чином будуть реалізовані кращі ідеї у широкому спектрі життє-

діяльності міста, починаючи від благоустрою і закінчуючи культурними програмами.

Органи самоорганізації населення – це первинна та дуже важлива ланка системи місцевого самоврядування. Наразі у столиці діє 83 органи самоорганізації населення. Система ОСН Києва складається із 49 мікрорайонних, 27 будинкових, 5 кварталних та 2 вуличних комітетів, діяльність яких охоплює лише 30% території міста. Розуміючи необхідність залучення киян до вирішення питань життєдіяльності міста, його розвитку, київська влада налаштована всіяко сприяти розширенню існуючих та створенню нових ОСН, надаючи не лише інформаційну та правову, а й фінансову підтримку.

ХЕРСОН

Місто розвиватиме електричний транспорт

З метою підтримки розвитку міського комунального електричного транспорту, збільшення кількості рухомого складу тролейбусного парку та підвищення рівня пасажирських послуг у Херсоні, міська рада прийняла рішення про надання комунальному підприємству «Херсонелектротранс» дозволу на укладання договору лізингу або відкриття кредитної лінії для оновлення рухомого складу тролейбусного парку в кількості 10 одиниць на суму 16 млн. грн. під заставу активів підприємства та придбаного рухомого складу.

Сплата лізингових платежів або повернення кредиту та сплата процентів здійснюватимуться за рахунок власних коштів МКП «Херсонелектротранс».

Таке рішення міської ради спрямоване на стабілізацію роботи підприємства. Як зазначив міський голова В.Сальдо: «Тролейбусна мережа Херсону розрахована на обслуговування 15 тролейбусних маршрутів 120-ма тролейбусами. Однак, у зв'язку з недостатністю тролейбусів, задіяні лише 7 маршрутів, на 2 з яких щоденно виходить по 2 тролейбуси. Загалом тролейбусний парк складається з 80 одиниць, зношеність котрих - 94,5%».

РІВНЕ

Нова котельня працює на щепак із сухого дерева

У жовтні було презентовано першу у місті котельню, яка працює на щепак із сухих дерев. Реконструкцію котельні проведено в рамках співпраці ПРООН та ПрАТ «ЕСКО-РІВНЕ» з реалізації Проекту «Подолання бар'єрів на шляху зменшення викидів парникових газів та підвищення енергоефективності централізованого теплопостачання. Фаза 2». Вартість проведених робіт складає 1,8 млн. грн.

На котельні встановлено систему механічної подачі насипної маси, що дає можливість максимально автоматизувати процес подачі біомаси в топку котла, який має потужність 820 кВт і пристосований для спалювання відходів деревини.

У якості палива планується використовувати відходи від обрізки дерев у місті. Для цього на території тресту зеленого господарства створюється пункт підготовки біомаси. Вже придбано дві деревоподрібноючі установки: стаціонарну (з електричним двигуном) та мобільну (навісний агрегат на трактор). Обидві машини призначені для переробки відходів деревообробки на технологічну тріску. Максимальна продуктивність кожної установки до 4 тонн на годину.

Очікується, що впровадження цієї технології дасть можливість частково відмовитись від споживання газу та покращити екологічну ситуацію за рахунок утилізації відходів деревини. За підрахунками фахівців економія блакитного палива становитиме до 300 тис. м³ в рік.

ПОЛТАВА

Нові тролейбуси перевозять городян

Тролейбусний парк Полтави поповнився десятьма сучасними тролейбусами марки «Богдан» Т70110, які в жовтні вийшли на кільцевий маршрут міста.

Нові тролейбуси мають зручний салон, «розумну» підвіску, низьку підлогу, пандус для інвалідів на візках та низку інших нововведень. Так, наприклад, підвіска сама реагує на кількість пасажирів, змінюючи висоту підлоги щодо дороги. Щоб полегшити в'їзд візочка по пандусу тролейбус можна нахилити та опустити. Пандус витримує 350 кілограмів. Салон обладнаний м'якими сидіннями, зручними поручнями, електронним табло, яке відображає маршрут і налаштовується з кабіни водія.

Дуже важливо, що нова машина споживає на 30% менше електроенергії, ніж звичайний тролейбус. А якщо струм у мережі зникне, у тролейбусі ще майже хвилину працюватиме підсилювач керма для безпечної зупинки.

Тролейбуси були закуплені за кошти міського та обласного бюджету, загальна вартість - 19 млн. грн.

ЛЬВІВ

Вуличне освітлення тепер
вмикає комп'ютер

На комунальному підприємстві «Львівсвітло» запроваджено нову систему керування зовнішнім освітленням міста. Раніше, щоб його ввімкнути треба було 310 разів підняти тумблер (на вулицях міста влаштовано 310 шіф-пунктів). Тепер систему освітлення вмикає комп'ютерна програма. Інформація про функціонування кожної шафи передається до диспетчерської і повідомляє диспетчера про проблеми та їх причини.

Оскільки раніше зв'язок «шафа — диспетчерський пункт» здійснювався за допомогою телефону, доводилось витратити близько 4,5 тис. грн на місяць на оплату телефонного зв'язку. Зараз ця сума скоротилась до 700 грн.

Перевагою оновленої системи є і те що, скоротились витрати на ремонтні матеріали, на 70% зменшилась кількість аварій. Відтак, робота ЛКП «Львівсвітло» стала ефективнішою на 50%.

ВІННИЦЯ

У міській раді презентовано
муніципальний енергоплан

Муніципальний енергоплан розроблено в рамках участі Вінниці в проєкті «Реформа міського теплозабезпечення» (PMT), який фінансується USAID. Це основний документ в сфері управління енергетичною складовою міста, який в рамках затверджених довгострокових пріоритетів визначає системну політику місцевої влади в сфері енергозбереження на період 2012-2015 років. План також визначає перелік середньострокових цілей енергетичної політики міста та докладно описує організаційно-фінансовий механізм їх досягнення.

Енергоплан допоможе Вінниці упродовж наступних чотирьох років скоротити енергоспоживання на 20%, знизити викиди вуглекислого газу у повітря та оптимізувати енергетичну галузь міста.

Муніципальним енергопланом, зокрема, передбачається скорочення теплових мереж, створення системи контролю за споживанням енергоресурсів, відокремлення від енергетичного комплексу міста котельень, які на сьогоднішній день є малоефективними. Крім того, запропоновано впроваджувати заходи з термомодернізації житлових будинків та бюджетних установ. Після впровадження середньострокових заходів очікується, що вже до 2015 року лише у бюджетному секторі міста буде досягнуто економії споживання газу на рівні 8161 тис.м³, електроенергії - 1050 тис.кВт/год. В цілому у перспективі упродовж чотирьох років буде досягнуто економії споживання природного газу в обсязі 30747 тисяч кубічних метрів.

Близько 10 місяців фахівці Інституту місцевого розвитку вивчали існуючу систему енергопостачання Вінниці, аналізували поточний стан споживання енергії городянами та розробляли заходи по енергозбереженню. Тепер місцеві енергетики працюватимуть над інтеграцією проєкту муніципального енергоплану з проєктами, які вже впроваджуються у місті, зокрема зі Схемою перспективного розвитку систем теплозабезпечення міста для створення єдиної цілісної стратегії енергоефективності Вінниці.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Робота «Єдиного офісу»
вдосконалюється

У Центрі дозвільних процедур «Єдиний офіс», який діє у Дніпропетровській міській раді, впроваджується система електронного документообігу та автоматизованого обміну даними між державними адміністраторами та місцевими дозвільними органами.

Нова система покликана прискорити процес підготовки та видачі документів дозвільного характеру.

Робота з випробування системи та напрацювання документів дозвільного характеру в електронному розпочалася за участі санітарно-епідеміологічної станції. В подальшому всі місцеві територіальні дозвільні органи готуватимуть дозвільні документи через систему електронного документообігу.

ЧЕРКАСИ

Міська рада ухвалила Концепцію
розвитку транспорту

Міська влада планує повністю змінити систему організації громадського транспорту у Черкасах. Відповідну Концепцію затвердили депутати міської ради. Перевага відтепер надаватиметься перевезенням електротранспортом. Буде створено єдине підприємство, яке обслуговуватиме усі маршрути.

Аналіз показав, що з початку 90-х років структура пасажирських перевезень значно змінилася. Так, кількість маршрутних міських автобусів зросла з 176 до 350, а кількість тролейбусів, працюю-

чих на маршрутах, знизилася із 125 до 60 одиниць. Тому при реалізації Концепції пріоритет віддаватиметься саме електротранспорту, а кількість автотранспорту на маршрутах зменшуватиметься за рахунок збільшення пасажиромісткості кожної одиниці.

Передбачена реструктуризація мереж маршрутів дозволить зробити їх ближчими до людей, згодом вони регулюватимуться в залежності від попиту. Крім того, Концепція передбачає усунення конкуренції між автобусними і тролейбусними видами транспорту.

Планується створити єдине транспортне підприємство, яке займатиметься управлінням транспортних потоків і опікуватиметься усіма транспортними маршрутами у місті. Маршрути виставлятимуться на конкурс і приватні перевізники, перемігши у тендері, працюватимуть на них.

Концепція передбачає також організацію єдиного центру управління громадського транспорту та інформаційного забезпечення пасажирів на зупинках. Всі одиниці рухомого складу будуть обладнані системою GPS, що дозволить диспетчерам слідкувати за їх рухом. Через інформаційні табло на зупинках пасажирів інформуватимуть про графіки руху транспорту чи можливі його зміни.

Також планується запровадити єдиний проїзний квиток, який діятиме в усіх видах транспорту. Концепція розрахована на чотири роки.

ЖИТОМИР

Впровадити заходи енергозбереження допоможе Європейська Програма

Місто стало учасником в пілотного проекту Програми енергозбереження «Демо Україна», яка фінансується Північною фінансовою Корпорацією НЕФКО. Ця організація утворена у 1990 році Данією, Фінляндією, Ісландією, Норвегією, Швецією, її мета - зменшення антропогенного впливу на довкілля. Рамкова угода України з НЕФКО була ратифікована у 2010 році.

В результаті участі в Програмі Житомир зможе отримати фінансування у вигляді гранту та позику під низькі відсотки (до 6% річних у євро). Ці кошти місто планує спрямувати на утеплення фасадів будинків та створення тепlopункту зі значним показником економії. Ключовою вимогою проекту є підвищення енергоефективності мінімум на 30%.

КРАМАТОРСЬК

День енергоефективності проведено спільно з проектом РМТ

7 жовтня в Краматорську відбулося свято, присвячене питанням енергозбереження - День енергоефективності. Організаторами виступили Краматорська міська рада та Проект USAID «Реформа міського теплозабезпечення в Україні».

У міському Будинку культури на підтримку енергозбереження виступали міські дитячі колективи. Усі охочі взяли участь у інтерактивних іграх, конкурсах, вікторинах на тему енергозбереження та енергоефективності. Переможці отримали у подарунок сувеніри: шапки, шарфи, полотняні сумки, значки, ручки з логотипом інформаційної кампанії Проекту «Реформа міського теплозабезпечення»: «Збережи тепло – збережи Україну!».

Також під час свята працював інформаційний кіоск, де можна було дізнатися про заходи зі збереження тепла в багатоквартирних будинках та отримати інформаційні буклети «10 порад як зберегти тепло» та посібники щодо створенню ОСББ.

Представники Проекту РМТ презентували результати співпраці Проекту з міською владою Краматорська у сфері покращення системи теплопостачання, енергоменеджменту, створення та підтримки ресурсного центру для ОСББ, підвищення відповідальності мешканців до збереження тепла у своїх оселях.

Довідка

Співпраця Проекту РМТ із Краматорськом розпочалася у 2009 році. Вона передбачає проведення аналізу стану систем теплопостачання у місті, створення енергетичного плану, впровадження енергоефективних технологій та моніторингу результатів цих проектів, сприяння створенню ОСББ, асоціацій співвласників та житлових кооперативів. У межах співпраці проходить інформаційна кампанія з енергозбереження та Програма «Енергоефективні школи». Окрім того спільно з ТОВ «Краматорськтеплоенерго» виконується проект «Модернізація системи теплопостачання 3-ї та 4-ї зон ТОВ «Краматорськтеплоенерго» та налагодження теплового й гідравлічного режимів їх роботи». Загальна вартість проекту більше чотирьох мільйонів гривень. Також впроваджено енергозберігаючий проект «Часткова модернізація системи опалення та теплоізоляція місць загального користування» з ОСББ «Покоління», який включав заміну теплових ввідів до будинку та модернізацію розподільчих мереж, заміну вікон в місцях загального користування та вхідних дверей. Загальна вартість проекту близько 900 тис. гривень.

СПІЛЬНИМИ
ЗУСИЛЛЯМИ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

«Пілотні проекти» - реформа охорони здоров'я «без крил»

«ДІАЛОГ»

У Києві 25-26 жовтня в рамках проекту USAID «ДІАЛОГ», який реалізує Асоціація міст України» проходило засідання фахової Секції «Охорона здоров'я». У його роботі взяли участь 30 начальників, заступників начальників управлінь охорони здоров'я з міст пілотних областей з реформування охорони здоров'я (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька області, м. Києва), а також представники Житомира, Запоріжжя, Києва, Луцька, Миколаєва, Одеси, Харкова, Херсона, Чернігова. Експертами виступили Ю.Ганущак, народний депутат України, В.Гройсман, Вінницький міський голова, М.Максимчук, завідувач Відділом реформування охорони здоров'я Головного управління з питань реформування соціальної сфери Адміністрації Президента України, Л.Підгорна, директор департаменту з реформування та розвитку охорони здоров'я Міністерства охорони здоров'я України.

Відкривши засідання та привітавши учасників і гостей, Віце-президент з виконавчої роботи АМУ М.Пітцик, акцентував, що головною метою засідання Секції є проведення діалогу з проблемних аспектів реалізації пілотних проектів реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві та визначення пріоритетних напрямів вдосконалення законодавства у цій сфері.

Представник Адміністрації Президента України М.Максимчук доповіла присутнім про основні напрями реформування охорони здоров'я в рамках реалізації програми Економічних реформ на 2010-20014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава». Представник Мінфіна Л.Підгорна зупинилася на особливостях виконання органами місцевого самоврядування положень Закону України «Про порядок реформування системи

охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві» та принципів фінансування пілотних проектів.

Започаткував безпосереднє обговорення аспектів реформування системи охорони здоров'я В.Гройсман, озвучивши проблеми, що виникають при реалізації заходів пілотного проекту у Вінниці.

Жвава дискусія виникла щодо **передачі закладів охорони здоров'я вторинного рівня з комунальної власності міст на обласний рівень**, яка супроводжується розподілом мате-

ріально-технічної бази, медичної апаратури та комунальних платежів за умов роздільного фінансування видатків з міських та обласних бюджетів. Адже, неможливо без втрати для процесу лікування і діагностики розділити цілісний майновий комплекс, медичну апаратуру, оснащення лабораторій, які колись складали єдину систему надання медичних послуг в одному закладі.

Передача міських лікарень і поліклінік обласним радам та зміна джерел їх фінансування сприймається фахівцями негативно, оскільки це навряд чи наблизить лікаря до пацієнта чи усуне проблеми у їх спілкування. Незадоволені якістю обслуговування пацієнти будуть скаржитись місцевим органам, які де-юре і де-факто залишаються поза зоною впливу та контролю за якістю надання медичних послуг. Це може спричинити соціальне напруження.

Процес **формування мережі закладів охорони здоров'я первинного рівня** також має свої труднощі. В містах немає достатньої кількості будівель та споруд для розміщення новоутворених центрів первинної медичної (медико-санітарної) допомоги (далі - ЦПМД) і амбулаторій, які покликані забезпечити максимальну наближеність до пацієнта. Начальники управлінь відмітили недостатній рівень фінансування для оснащення ЦПМД відповідно до табелів оснащеності. Введення додаткових управлінських та адміністративних посад у новоутворених ЦПМД як окремих юридичних особах у формі комунальних некомерційних підприємств або установ призведе до перевантаження мережі закладів охорони здоров'я та потребуватиме додаткових значних фінансових витрат з міських бюджетів.

На думку учасників дискусії, неефективним вбачається **створення в області одного центру екстреної медичної допомоги**. Доцільно створити такі центри в кожному госпітальному окрузі.

Учасники обговорили критерії та порядок **формування госпітальних округів**, які потребують більш точного законодавчого визначення. Народний депутат Ю.Ганущак, зокрема, підкреслив,

що формування госпітальних округів має відбуватися у відповідності до адміністративно-територіальної реформи та з дотриманням принципу доступності послуг для жителів громад.

Після презентацій та виступів представників міст пілотних регіонів стала очевидною спільна проблема – **кадровий дефіцит лікарів** загальної практики – сімейної медицини, відсутність матеріального стимулювання працівників закладів охорони здоров'я, низький рівень заробітних плат. Представник Міністерства охорони здоров'я повідомила, що потреба в лікарях загальної практики-сімейної медицини по Україні

складає близько 32 978 осіб, а реально практикують лише 8 140 сімейних лікарів. Зокрема, для Донецька необхідно 646 лікарів загальної практики-сімейної медицини, а підготовлено лише 81.

Начальники управлінь охорони здоров'я окремо наголосили на неузгодженостях Законів України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та «Про порядок реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві» щодо **порядку переоформлення ліцензій** та інших дозвільних документів, виданих

закладам охорони здоров'я пілотних областей до початку реформування. На думку учасників засідання, колізія законів може привести до конфліктів з контролюючими органами та поставальниками ліцензованих медичних засобів, в тому числі наркотичних.

За результатами засідання учасники вирішили звернутись до Президента України, Прем'єр-міністра, Міністра охорони здоров'я з проханням сприяти у розв'язанні проблемних питань, які виникають при реалізації пілотних проектів.

Оскільки комунальні заклади охорони здоров'я та органи місцевого самоврядування є важливими учасниками процесу реформування системи охорони здоров'я і від їх рішень та підтримки залежить успішність реалізації пілотного проекту, Асоціація міст України сподівається, що висловлені у зверненні пропозиції та зауваження будуть враховані.

На другий день роботи Секції Головне управління охорони здоров'я КМДА запросило колег відвідати міські медичні заклади, залучені до реалізації реформ. Учасники засідання ознайомилися з роботою Київського міського центру серця, Амбулаторії загальної практики-сімейної медицини та Поліклініки сімейних лікарів «Корчувате».

РОЗ'ЯСНЮЄ

Центр правової
допомоги містам**Чи може місцева рада прийняти рішення про саморозпуск (дострокове припинення власних повноважень)?**

Стаття 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі Закон), що закріплює власні повноваження сільських, селищних, міських рад, та стаття 78 Закону, що регулює дострокове припинення повноважень рад, не містять права рад на дострокове припинення власних повноважень.

Законом передбачено лише такі випадки дострокового припинення повноважень рад.

1. За рішенням уповноваженої особи (територіальна громада, Верховна Рада України):

1) якщо рада прийняла рішення з порушенням Конституції України, цього та інших законів, прав і свобод громадян, ігноруючи при цьому вимоги компетентних органів про припинення цих рішень у відповідність із законом;

2) якщо сесії ради не проводяться без поважних причин у строки, встановлені цим Законом, або рада не вирішує питань, віднесених до її відання (частина перша статті 78 Закону).

2. За фактом втрати можливості зібрати у раді кворум (більше половини депутатів від загального складу ради) у разі дострокового припинення повноважень відповідної кількості депутатів (частина шоста статті 45 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Однак у цьому випадку потрібно враховувати, що у радах які формуються за пропорційною системою, вибулих депутатів заступають особи, що є наступними у виборчих списках. Можливості відмови від місця у виборчому списку та виключення із нього Законом України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» не передбачено.

Які наслідки дострокового припинення повноважень окремих депутатів міської ради?

Відповідно до ч.6 ст. 45 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» у разі дострокового припинення повноважень деяких депутатів, внаслідок чого до складу ради входить менш як дві третини депутатів, до обрання необхідної кількості депутатів така рада вважається повноважною за наявності більше половини депутатів від загального складу ради.

Згідно з ч. 7 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» у разі дострокового припинення повноважень депутата місцевої ради відбуваються вибори чи заміщення депутата, який достроково припинив повноваження.

Так, відповідно до ст. 81 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» у разі, коли достроково припинив свої повноваження депутат, який обирався в багатомандатному виборчому окрузі, за рішенням територіальної виборчої комісії обраним депутатом визнається наступний за черговістю кандидат у депутати у виборчому списку місцевої організації партії. Якщо черговість для отримання депутатського мандата вичерпана, депутатський мандат залишається вакантним до проведення чергових або позачергових виборів. У разі дострокового припинення повноважень депутата, що обирався в одномандатному чи одномандатному мажоритарному виборчому окрузі відбуваються проміжні вибори депутата.

Ст. 15 цього ж Закону передбачає, що проміжні вибори депутата призначаються на останню неділю шістдесятиденного строку з дня прийняття рішення про їх призначення. Рішення про призначення їх призначення приймається територіальною виборчою комісією не пізніше як у десятиденний строк з дня дострокового припинення повноважень депутата, обраного у відповідному одномандатному, одномандатному мажоритарному виборчому окрузі. У разі невиконання територіальною виборчою комісією вимог Закону щодо призначення повторних чи проміжних місцевих виборів такі вибори призначаються Центральною виборчою комісією

у п'ятиденний строк з дня виявлення бездіяльності відповідної територіальної виборчої комісії.

Варто зазначити, що згідно зі ст.78 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» повноваження місцевої ради можуть бути достроково припинені лише за рішенням місцевого референдуму. За наявності підстав Верховна Рада України може призначити позачергові вибори місцевої ради. Проте навіть в цих випадках місцева рада продовжує діяти до обрання її нового складу.

Які наслідки прийняття місцевою радою рішення про висловлення недовіри міському голові та рішення про дострокове припинення повноважень міського голови?

Щодо висловлення недовіри міському голові.

Відповідно до п. 10 ч. 1 ст. 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі Закон) прийняття рішення про висловлення недовіри міському голові віднесено до компетенції міської ради. Таке рішення приймається більшістю депутатів від загального складу ради (ч.2 ст.59). Однак механізм висловлення недовіри та його юридичні наслідки законодавством не визначені. Практика свідчить, що висловлення недовіри є підготовчим етапом для прийняття радою рішення про дострокове припинення повноважень міського голови.

Щодо дострокового припинення повноважень міського голови.

Відповідно до ч.2 ст. 42 Закону «повноваження міського голови можуть бути припинені достроково у випадках передбачених цим Законом».

Згідно ч.2 ст.79 Закону «повноваження міського голови можуть бути достроково припинені, якщо він порушує Конституцію або закони України, права і свободи громадян, не забезпечує здійснення наданих йому повноважень».

Доказом про порушення міським головою Конституції та законів України як підставою для дострокового припинення повноважень може слугувати лише рішення суду, що набрало законної сили, та в резолютивній частині якого визнано дії міського голови незаконними або такими, що свідчать про його бездіяльність чи перевищення своїх повноважень, наданих Законом, або не відповідають вимогам ч.2 ст.19 Конституції України.

Не можуть слугувати як докази: висновки постійних комісій ради у будь-якій формі, рішення відповідної ради за матеріалами перевірок тимчасових контрольних комісій ради, їх висновки у вигляді протоколів, різноманітні звернення громадян, висновки контролюючих та перевіряючих органів тощо.

Відповідно до ч.3 ст.79 Закону повноваження міського голови за наявності підстав, передбачених ч.2 цієї статті можуть бути припинені достроково за рішенням відповідної ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради.

Разом з тим відповідно до ч.5 ст.79 Закону за наявності рішень суду про визнання розпоряджень чи дій міського голови незаконними, висновків відповідного комітету Верховної Ради Верховна Рада України може призначити позачергові вибори міського голови. Питання про призначення Верховною Радою України позачергових виборів міського голови може порушуватись перед Верховною Радою України відповідною міською радою, головою обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації.

Повноваження міського голови припиняються достроково, а відповідна особа звільняється з посади:

1) з підстав, зазначених у ч.2 ст.79, – з дня прийняття відповідною радою рішення про дострокове припинення повноважень;

2) у випадку, передбаченому ч.5 ст.79, – з моменту вступу на цю посаду іншої особи, обраної на наступних виборах.

Досвід впровадження місцевого економічного розвитку в Канаді

П'ять етапів в історії МЕР Канади.

I. Акцент на промисловий розвиток (1930 – 1960 рр.)

Перший етап місцевого економічного розвитку в Канаді, який називали «гонитвою за фабричними димарями», спирався на прагнення зміцнити економічну базу муніципалітету шляхом приваблення стороннього чи створення на території громади нового великого підприємства. Саме тоді з'явилися перші промислові парки.

II. Акцент на розвиток малих підприємств (1970 – 1990 рр.)

Нова хвиля місцевого економічного розвитку була породжена зростанням ролі малого бізнесу в економічному розвитку. Тоді зусилля спрямовувалися переважно на розробку і реалізацію стратегій збільшення кількості малих і середніх підприємств. У громадах надавалися допомога на початковій стадії роботи нових підприємств у формі кредитування, навчання та консультування. На цьому етапі почалося створення центрів розвитку підприємництва, що працювали за принципом «єдиного вікна», впроваджувалися урядові програми на підтримку малого і середнього бізнесу.

III. Розширення бази дієвого економічного розвитку громад (початок 1990-х років)

Цей етап характеризується скороченням масштабів застосування традиційних засобів приваблення та утримання підприємств і переходом до більш інноваційного інструментарію формування та розширення бази економічного розвитку. Набувають поширення такі засоби розвитку муніципалітетів, як створення державно-приватних партнерств, формування регіональних мереж та асоціацій, підвищення місцевого кадрового потенціалу, створення і розвиток промислових кластерів та підвищення ролі інновацій. Громади інвестували в проекти розвитку нематеріальної інфраструктури, заохочували співпрацю з приватним сектором та цілеспрямовано приваблювали зовнішніх інвесторів своїми конкурентними перевагами.

IV. Сталий економічний розвиток громад (кінець 1990-х років)

Велика увага почала приділятися формуванню цілісного підходу з наголосом на досягнення балансу економічного зростання та якості життя. Планування місцевого економічного розвитку почало набувати комплексного характеру завдяки широкому залученню зацікавлених осіб та формуванню багатосторонніх партнерств з представників різних галузей і сфер суспільного життя. Залучення інвестицій та підприємців - важлива складова, але все більше зусиль спрямовується на модернізацію місцевих підприємств. Громади прагнули створити належні умови для зростання місцевих компаній, формували сприятливий інвестиційний клімат. Муніципалітети почали спільно реалізовувати ініціативи з місцевого економічного розвитку. Методології управління місцевим економічним розвитком на даному етапі пов'язані з використанням механізму державно-приватної співпраці.

V. Місцевий економічний розвиток (з 2000 року)

В цей період муніципалітети покладають в основу місцевого економічного розвитку підхід, що визнає взаємозалежність економічного, екологічного та соціального благополуччя громади і зумовлює «багатовимірність» кожної програми МЕР.

Сьогодні ознаки всіх етапів еволюції місцевого економічного розвитку є в будь-якій ініціативі з місцевого економічного розвитку в будь-якій громаді. Єдиного практичного підходу не існує. Кожний муніципалітет характеризується унікальним набором можливостей і проблем, а тому мусить враховувати специфічні потреби, труднощі та можливості. Запорукою успішності ініціатив з місцевого економічного розвитку на теперішньому етапі стають:

- врахування економічних реалій XXI сторіччя;
- комплексний характер ініціатив – реалізація інтересів широкого кола зацікавлених осіб

та партнерів;

- планування та стратегія - кожна ініціатива повинна мати чітко визначені цілі, завдання та діяльність;
- незалежність, чутливість до потреб громади, аполітичність, прозорість та підзвітність;
- спрямованість на вирішення певних питань чи проблем у довгостроковій перспективі.

Роль органів державної влади у місцевому економічному розвитку

Конституція Канади поділяє обов'язки державних органів влади на обов'язки федеральних та провінційних/територіальних органів влади. Муніципалітети підпадають під дію провінційного законодавства.

До 1960-х років відповідальність за економічний розвиток покладалася на федеральний та провінційні уряди, місцеві органи влади до цього процесу практично не залучалися. Тоді федеральна підтримка місцевого економічного розвитку полягала передусім в ініціюванні великих інфраструктурних проектів та.

У 1969 році федеральний Уряд Канади створив Міністерство регіонального економічного розвитку, покликане підтримувати економічний розвиток та соціальні перетворення в провінціях. Найбільше уваги новостворене міністерство приділяло розвитку так званих «полюсів зростання» по всій території країни. Такі заходи не дали значного ефекту через брак синергії та практичну неможливість координувати дії на місцях через жорстку вертикаль. За підсумками аналізу роботи міністерства, проведеного у 1972 році, було зроблено висновок, що подолати нерівність регіонів надто складне силами одного відомства. Через деякий час міністерство було децентралізоване – було створено шість регіональних агентств, які опікуються розвитком різних територій країни.

Останніми роками федеральний Уряд значно скоротив обсяги прямого фінансування місцевого розвитку. Допомога надається через систему державних грантів на реалізацію проектів МЕР.

Муніципальні органи влади

Система місцевого управління в Канаді є складною та різноманітною. Повноваження муніципальних органів влади та їх структура визначаються провінційним законом про муніципалітети. Левову частку доходів (60-80 %) місцевих бюджетів складають надходження від податку на нерухомість.

Канадські муніципалітети у всіх провінціях мають широкі повноваження та функції, які чинять вплив на економічний розвиток:

- захист людей та майна - управління місцевою поліцією та пожежною службою;
- управління громадським транспортом, будівництво та утримання об'єктів комунальної дорожньої інфраструктури;
- планування та розвиток, економічний розвиток в межах муніципалітету, планування землекористування;
- забезпечення комунальних послуг - управління місцевими системами каналізації, очищення води та електропостачання;
- соціальне забезпечення і соціальна допомога, охорона здоров'я, утримання бібліотек та освітніх закладів;
- розвиток і утримання місцевих парків і зелених насаджень, а також реалізація місцевих мистецьких і культурних програм і заходів.

Управління діяльністю з місцевого економічного розвитку.

Місцеві органи влади в Канаді мають можливість застосовувати будь-яку з можливих схем чи організаційних структур для впровадження місцевого економічного розвитку: призначити посадовця, відповідального за економічний розвиток, або покласти функції економічного розвитку на плановий відділ, або передати ці функції місцевій організації, або залучити на договірних засадах незалежну сторонню організацію.

Важливо наголосити на тому, що ініційовані муніципалітетами заходи з місцевого економічного розвитку рідко виконуються поодинокі, як правило, вони є перманентними, системними, побудованими на принципах проектної діяльності як елемента стратегії.

Принципи, на яких будується МЕР в сучасній Канаді

1. Комплексний підхід

Успішні ініціативи з місцевого економічного розвитку спрямовуються на вирішення широкого кола питань, пов'язаних із забезпеченням стало-го розвитку громади та збалансуванням економічних, соціальних і природоохоронних цілей.

2. Партнерство і співпраця

Найбільш успішною діяльністю з місцевого економічного розвитку є тоді, коли вона проваджується через партнерство органів влади, підприємців, неприбуткових організацій та населення. Також важливо знайти можливість залучити кількох виконавців і одержати ефект синергії.

3. Перехід від закритих місцевих економік до відкритих глобальних систем

В умовах глобалізації економіки муніципалітети, регіони та країни в цілому вимушені сконцентруватися на підвищенні конкурентоспроможності громад. Для цього треба розвивати і підтримувати спеціалізовані підприємства, кваліфікованих працівників та інновації. Найкращі підходи передбачають акцентування на розвитку сильних сторін громади чи регіону для одержання порівняльних і конкурентних переваг.

4. Спрямування на довгострокові цілі, але отримання позитивного ефекту у близькій перспективі

Будь-яка ініціатива з місцевого економічного розвитку є довгостроковою і тому може давати відчутні результати через десятиріччя. Щоб зберегти імпульс і підтримувати зацікавленість необхідно регулярно оцінювати хід роботи і доповідати про проміжні здобутки громаді. Усвідомлення того, що робота дає позитивний ефект, переконує людей у правильності і важливості роботи з планування місцевого економічного розвитку та сприяє залученню зацікавлених сторін (партнерів) до подальшої роботи.

5. Потужне місцеве лідерство

Ефективне лідерство означає спроможність мобілізувати колективну енергію і залучити до спільної роботи місцевих громадян, провідних підприємців та представників ключових зацікавлених організацій.

6. Прозорість і підзвітність

Коли громадяни знають, що відбувається, вони більш охоче долучаються до процесу та підтримують його. Чим серйозніше налаштована громада на здійснення заходів з місцевого економічного розвитку, тим вищою є дієвість цих заходів. Прозорість означає відкрите обговорення процесу планування місцевого економічного розвитку та інформування про нього якнайширшої аудиторії. Підзвітність є логічним наслідком прозорості.

Приклади досвіду канадських міст в реалізації програм МЕР

Практичний досвід міст Канади показує, що місцевим економічним розвитком опікуються структури (муніципальні, регіональні), які мають різні повноваження, різну організаційну та правову форму, але ставлять і досягають однакові цілі. Їхні стратегічні плани виконуються. Їх діяльність спрямована не на розв'язання проблем, а на попередження. Принцип їх роботи красномовно передає улюблена фраза спеціалістів з МЕР: «...поспішати не туди, де знаходиться шайба, а туди, куди вона летить».

В місті **Лондон** (Онтаріо, 360 тис. жителів) діє Корпорація з економічного розвитку, в якій працює 12 осіб. Її операційний бюджет, профінансований муніципалітетом, складає 1 млн. кан. дол. в рік. Корпорація - неприбуткова організація і співпрацює з місцевою владою. Організація може заробляти гроші від великих клієнтів (розробляє проекти, бізнес

плани), але від цього вона не втрачає статус неприбутковості. Основні моделі у сфері МЕР, над якими працює Корпорація - «Збереження та розширення бізнесу», «Райони покращення бізнесу», «Кластери», «Маркетинг міста». Муніципалітет має можливість впливати на залучення та розвиток бізнесу через зміну ставки податку на нерухомість (в законодавчо встановлених межах) та визначення нижчих або нульових оплат за отримання дозволів на розташування бізнесу, будівництво тощо. Податками на прибуток та доходи муніципалітет взагалі не опікується.

В місті **Брендон** (Манітоба, 46 тисяч жителів) стратегічними питаннями МЕР займається департамент економічного розвитку міста, підпорядкований меру.

Департамент працює у складі мерії і займається проектною діяльністю у відповідності зі стратегією. Працівники підрозділу на основі вивчення думки громади розробляють проекти. Головні моделі, які працюють в місті, це - залучення та утримання бізнесів, державно-приватне партнерство, міжмуніципальна співпраця, комунікація з громадою. Цікавий приклад партнерства: за проектом департаменту в місті побудована інноваційна станція очистки води. Фінансували проект муніципалітет та найбільший у провінції м'ясокомбінат. Нині на станції працюють 2000 робітників. Нові робочі місця сприяли притоку в місто нових жителів, для яких побудували новий житловий район (нове житло – додатковий податок на нерухомість), де розвинулись нові дрібні і середні бізнеси. .

В маленькому місті **Вірден** (Манітоба, 3 тисячі жителів) над проблематикою МЕР працює один менеджер з економічного розвитку. Муніципалітет вже давно затвердив нульові ставки на отримання дозволів для бізнесу і тому сьогодні практично не має важелів стимулювання місцевого розвитку, крім податку на нерухомість. Але і цей податок сплачується лише з частини майна - для мешканців 60%, а для бізнесу - 80%). Кілька років тому муніципалітет розробив проект створення партнерства з відомою в Канаді фірмою ХАСКО, яка розробляє високі технології переробки відходів. Місто отримало дозвіл від федерального уряду на використання полігону для очищення ґрунту від нафти і нафтових продуктів. Фірма ХАСКО самостійно знаходить клієнтів і займається цією роботою на землях муніципального полігону. Прибуток ділиться навпіл. За кілька років партнерства місто заробило 7 млн. кан. дол. Кошти вклали в спорудження арени для Родео Шоу. Тепер сюди щороку приїздить багато гостей, а місто здобуло імідж центра родео. Це спонукає до розвитку місцевого бізнесу.

У місті **Вейбурн** (Саскачеван, 27 тисяч жителів) питаннями МЕР опікується одна особа, яка є працівником регіональної структури економічного розвитку і одночасно менеджером в торговельно-промисловій палаті. Головні моделі, які застосовуються, це – міжмуніципальна співпраця сусідніх громад та створення спільного стратегічного плану розвитку території на основі уніфікації бачення розвитку громади міста разом з громадами навколишніх сіл, послаблення конкуренції та підтримки бізнесу. Мета – створення привабливих умов для розташування у місті офісів великих нафтовидобувних фірм, яких є навколо достатньо багато.

У графстві **Страскона** (Альберта, 90 тисяч жителів) функції з МЕР розподілені між відділом економічного розвитку та туризму (планування розвитку та Стратегічні плани території), торговельно-промисловою палатою (розвиток підприємництва) і промисловою асоціацією (група великих бізнесів). Всі вони свого часу були учасниками розробки та реалізації спільного проекту шести територіальних громад, які об'єднали частини своїх територій для створення транспортного коридору - потужної промислової зони вздовж автомобільної траси з повною інфраструктурою, житловим комплексом і зеленою зоною.

*Г.Васильченко,
експерт з питань місцевого розвитку Асоціації міст України*

Реформа адміністративних послуг таки не за горами?

В. Пархоменко,
Директор Аналітичного центру АМУ

За повідомленнями ЗМІ, Президент України Віктор Янукович заявив на засіданні Керуючої ради Комітету економічних реформ про свій намір внести у жовтні до парламенту законопроект про адміністративні послуги як невідкладний для ухвалення.

За словами Президента, найпринциповіші позиції законопроекту ним визначені. Перш за все, має бути припинена практика допущення комерційних структур до виконання державних функцій із надання цих послуг. Процедура надання послуг повинні бути максимально спрощені аж до запровадження електронного обміну інформацією між одержувачем і виконавцем послуги, щоб максимально обмежити коло чиновників, з якими має контактувати громадянин у процесі отримання послуги. «– Визначити як стратегічну мету надання адміністративних послуг у електронному вигляді. Там, де це неможливо – виключно через адміністраторів центрів, щоб був ліквідований корупційний чинник» – сказав Президент.

Президент також наголосив на необхідності створення загальнонаціональної мережі з надання послуг у країні, при цьому підкресливши, що всі кошти від плати за отримані адміністративні послуги повинні перераховуватися до держбюджету та відповідних місцевих бюджетів.

Той, хто знайомився з досвідом Грузії у реформуванні системи надання адміністративних послуг, не може не зауважити певної схожості висловлених Президентом України намірів з вже реальними позитивними практиками цієї країни. Там практично всі адміністративні послуги (оформлення паспортів та прав на керування автомобілем, реєстрація шлюбів та розлучень, народжень та смертей, майна тощо) надаються в єдиних офісах, що діють в системі Міністерства юстиції і дуже нагадують так званий «прозорий офіс», що діє при Вінницькій міській раді.

На виконання відповідного доручення Президента з листопада ще три такі «універсами послуг» мають бути відкриті в Києві, Кіровограді та Луганську. Як зазначає Олександр Черненко («Українська правда», 07.10.2011), «це такі спеціально облаштовані місця, куди громадянин може в зручний для нього час прийти, отримати всю необхідну інформацію, заповнити та здати відповідні документи, і врешті-решт отримати від органу влади потрібне йому/їй рішення або документ, – все це разом і називається адміністративною послугою. Такі центри створюються

Прозорий офіс універсаму послуг грузинського зразка в м. Батумі

насамперед для зручності громадян, щоб ті не «розривалися» між різним будівлями та годинами прийому чиновників, аби черговий раз почути про необхідність «донести» чергову довідку».

Подібні офіси в Грузії є самоокупними за рахунок плати, отримуваної за надані послуги. Така самоокупність є цілком реальною і в Україні. Як зазначала перший заступник Глави Адміністрації Президента Ірина Акімова, минулого року центральні органи виконавчої влади на наданні адміністративних послуг заробили 14 млрд. грн., а ще 20 млрд. грн. було отримано з таких джерел на місцях. Видно, що ці кошти істотно переважають, наприклад, сьогоднішні видатки

органів місцевого самоврядування України на виконання власних повноважень. Крім того, є підстави вважати, що не менші, а то й більші кошти народ України вимушено сплачує чиновникам та допущеним до сфери надання адмінпослуг комерційним структурам за корупційними механізмами. Отже, за рахунок виведення таких платежів з тіні доходи державного та місцевих бюджетів мають істотно зрости. При цьому вартість адмінпослуг має залишатися доступною для громадян з різними статками.

В Грузії широко запроваджується також електронний обмін необхідними документами. Громадянин, що

Зала надання послуг у «прозорому офісі» Вінницької міської ради

звертається за адміністративною послугою, не повинен перед цим збирати різноманітні довідки по інших установах. Всю необхідну інформацію чиновник, відповідальний за надання послуги, сам отримує, заходячи до баз даних відповідних установ. Впровадження подібної системи в Україні також дозволить скоротити час надання послуги до мінімуму та обмежить коло спілкування громадянина при отриманні послуги у переважній більшості випадків одним чиновником, який прийме його заяву, а потім у визначений термін видасть готовий необхідний заявникові документ. Однак, реалізація цього потребує належного розвитку таких баз даних у нашій країні, значно більшої за Грузію, та їх об'єднання в єдину систему

Президент України у своєму виступі підкреслив, крім того, необхідність чіткого визначення переліку адмінпослуг та їхньої вартості. Ще 15 серпня Уряд отримав відповідне доручення з терміном виконання 1 місяць, а 20 серпня воно було продубльоване Прем'єр-міністром.

Слід зазначити, що у липні 2011 року Адміністрацією Президента України було проведено опитування з питань розвитку й підтримки місцевого самоврядування. В тому числі з'ясувалося бачення місцевих рад щодо реформування системи адміністративних послуг. В ході опитування було отримано пропозиції включити до майбутнього Закону України «Про основні заходи та порядок надання адміністративних послуг», зокрема:

- поняття “адміністративна послуга”;
- перелік адміністративних послуг, які надаються органами місцевого самоврядування;
- перелік документів, необхідних для надання адміністративної послуги;
- вимоги до строку надання адміністративної послуги;
- вичерпний перелік підстав для відмови у наданні адміністративної послуги;
- платність або безоплатність надання адміністративної послуги та розмір плати за її надання, якщо плата передбачена (розмір оплати за надання адміністративної послуги повинен бути однаковим для усіх територій);
- порядок подачі, реєстрації, розгляду скарг.

Очевидно, що бачення підходів до формування сучасної системи адміністративних послуг, висловлене фахівцями органів місцевого самоврядування, не виглядає таким вже застарілим чи консервативним.

Для стандартизації адміністративних послуг, які надаються, зокрема, виконавчими органами місцевого самоврядування, місцеві ради вважають за необхідне:

- провести інвентаризацію адміністративних послуг і створити Єдиний державний реєстр таких послуг;
- закріпити послуги за відповідальними органами виконавчої влади;
- затвердити на законодавчому рівні повний перелік адміністративних послуг, які надаються органами місцевого самоврядування;
- описати процес надання адміністративних послуг та запровадити їх типові регламенти;

- на основі цього затвердити стандарти надання окремих послуг;
- затвердити на законодавчому рівні вартість платних послуг.

Зазначене пропонувалося зробити на основі модельних територіальних громад різних рівнів – наприклад, з числа тих, де система надання послуг виконавчими органами місцевих рад сертифікована на відповідність стандарту ISO 9001-2001 або ISO 9001-2009.

Як зазначає голова правління Центру політико-правових реформ Ігор Коліушко («Українська правда», 04.10.2011), інвентаризація адміністративних послуг та створення їх вичерпного переліку є непростю справою, оскільки кількість адміністративних послуг за різними підрахунками перебуває в межах від кількох тисяч до кількох десятків тисяч. Тому необхідно відділити власне адміністративні послуги від переліку функцій, здійснюваних чиновниками при наданні цих послуг.

В першу чергу експерт пропонує *«систематизувати - зібрати в один законодавчий акт та визначити їх вартість, принаймні «популярні» послуги, з якими стикаються практично всі громадяни. Це – реєстрація актів цивільного стану, отримання паспортів і посвідчень водія, реєстрація транспортних засобів та нерухомості тощо»*. Далі, на його думку, слід впорядковувати інші сфери, пріоритетно застосовуючи адміністративне спрощення: відмову від зайвих дозволів, реєстрацій тощо. Все це навряд чи можливо зробити за місячний термін.

Втім, будемо чекати внесення Президентом анонсованого законопроекту з тим, щоб розглянути вже його цілком предметно.

А поки що задля зручності громадян та на виконання доручення з вулиці Банкової Державна податкова адміністрація, а також обласні та районні державні адміністрації запровадили більш сприятливі для відвідувачів прийомні години: в робочі дні тижня з 9.00 до 20.00, а в суботу – з 9.00 до 16.00. Чи зможуть запровадити подібні вдосконалення своєї роботи органи місцевого самоврядування в разі скорочення більш ніж удвічі видатків на їх утримання, як це передбачено проектом Державного бюджету України на 2012 рік?